

Akademický rok 2021/2022

Bakalářská práce – posudek oponenta

Jméno a příjmení studenta: Jan Petr

Název práce: Zasněný chlapec

Slovní hodnocení:

Že sám sobě je tvůrce nejlepším modelem, psal už Peter Paul Rubens. Sice tento kníže malířů dodával, že se máme nejprve přesvědčit, zda jsme taky hezčí, aby bylo na co se koukat. Nicméně tyto narcistní polemiky bych obešel a zůstal u základního pohledu na sebe sama v nahlížení na práci Jana Petra. Myslím si, že mnohem víc než na popisný autoportrét, tu jde o jakýsi pokus o vhled do dětství a zkoumání určité přirozenosti, která je dána i formou zpracování použitého materiálu. Určitá lehkost až křehkost papíru, který rozhodně není stálý a typický sochařský materiál, je možná blízká i samotnému tématu – ztvárnění dítěte – malého (zasněného) chlapce. Ale v průběhu práce i jejím výsledku to může mít nemalá úskalí.

V prvním dojmu na mne práce působila docela marasmaticky. Zvolený materiál umožňuje pracovat poměrně rychle a vše i velmi rychle dál upravovat, měnit. Ale taky se tvůrce začne potýkat se slabiny zvolené techniky (nestálost, křehkost, nutnost řešení vnitřní konstrukce apod.). Hned na začátku mi tak vyvstala otázka, proč Jan sochu chlapce raději nenamodeloval přímo z hlíny a pak do formy neodlil papír mache. Následně jsem (od něj) vyrozuměl, že proces sestavování tvaru přímo z papíru je to, co jej nejvíce přitahuje na celé práci. Trochu zklamáním je pak zvolená konkrétní technologie (kombinace polystyrenového jádra a papíru jen jako povrchu). Opravdovější a přirozenější by zde bylo použití pouze papíru na celé dílo i za cenu, že by to technologicky bylo méně tvarově dokonalé (docházelo by k tvarovým deformacím, zborcení tvaru atd.). Ve výsledku by to však bylo mnohem blíže magii přírodního umění a principům skutečného primitivismu se vši jeho (skrytou) krásou.

Možná právě onen rozpadající se moment či snad náznak pomíjivosti mne zaujal asi nejvíc. Ve výsledné podobě má charakter těla spíš stařecký dojem (zmíněné marasma) a tento moment bych očekával víc u autora, který se již ohlíží za svým životem a hledá ono zmizelé a ztracené (nenávratně zmizelé dětství – mládí). V dalším pohledu se však dá vidět i blízkost jednoduché (přirozené) tvorby samotného dítěte. Papír je opravdu jedním z materiálů, po kterém děti sáhnou při svých prvních (výtvarných) kreacích či jakéhosi „neposkvrněného“ a „nedotčeného“ umění přirozené tvorby. Tento moment vyvážil onu divadelnost, resp. „kulisový“ dojem Janovy práce. Myšleno práce (nějakého) kulisáka, která je do jisté míry vytvářena prvotně za zcela jiným účelem, ale následně může být dovedena i do zcela nových, „kvalitativních úrovní“. Spojení bych viděl např. i při někdejších vytváření panenek (pro děti) v minulosti – podobná technologie výroby,

podobný výsledný dojem – zejména bereme-li v potaz časový odstup a dnešní dojem z těchto objektů i nahlížení na tyto objekty novým „tvůrčím“ pohledem. Koneckonců v tvorbě mnoha českých autorů tato technika doslova zdomácněla a výsledná „přirozenost“ tvaru byla právě tím žádaným a jedinečným výsledkem (bez ohledu na to, zda zvolená technika byla jen dobovým či existencionálním východiskem nebo ironií). Zde by možná někdo mohl namítnout, proč student toliko experimentuje a zkouší to, co jiní už vyzkoušeli a použili (již tolikrát), přesto tento přístup pokusu a omylu bych zde chápal i jako plus. Student hledá a prochází od jednoduchého tvaru s klasickým přístupem a přirozeností formy materiálu, aby nakonec došel k nalezení již objeveného (dříve uskutečněného) – tedy opět určité propojení se zvoleným tématem. Výsledek pak může působit jako archiválie ze zapomenutého času, jako znovunalezená přirozenost dětství. Ve výsledku je forma primitivismu až naivně pojaté formy a zpracování možná docela zajímavá. Ze způsobu práce je cítit určitá poctivost a v podstatě radost (jeho osobní) ze samotného procesu práce.

Nevím však, zda autor toliko hledal právě onu přirozenost dětství anebo opravdu zkoumal víc hlubší analýzy a vědomí. Možná bych raději viděl v této práci právě onu jednoduchost či primitivismus než zbytečné hluboké filosofování, které může nakonec jen odvádět od základní myšlenky (a taky od toho nejzajímavějšího a v podstatě jednoduchého). Ve výsledku by to vše mělo blíž k Janem Petrem zmiňované přírodě – přirozenosti. Nehledal bych zbytečnou hlubší psychologii, ale víc se radoval z přemýšlení nad samotnou tvarovou kompozicí, nad jednoduchostí forem, víc zavzpomínal nad samotným dětstvím. Možná by mohly právě ty barevné pokusy nakonec nasměrovat autora na další z možných cest. Dalo by se říci, že zdánlivě rušící expresivita výsledné podoby (forma povrchu) může být nakonec zajímavým krokem k pochopení celého problému. Ale byl bych trochu na pozoru, zda se pak nestane tato forma jen povrchním a levným útekem. Anebo nám snad chce autor naznačit nějaký vážnější problém, který chlapec (tedy v podstatě autoportrét z dětství) v jeho podání řeší? Je to jen nahodilý pohled anebo skutečně znepokojující pohled ve tváři dítěte? Nebo je možnost odpovědi oním nevyřčeným napětím?

Otázky k rozpravě:

viz. poslední věty v posledním odstavci textu.

Závěrečné hodnocení:

Práci doporučuji k obhajobě.

Návrh klasifikace:

B

Posudek vypracoval(a):

MgA. David Moješčík

Datum:

31. 5. 2022

(Podpis oponenta)